

Warszawa, dnia 21 września 2015 r.

Poz. 1432

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU¹⁾**

z dnia 24 sierpnia 2015 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie licencji maszynisty²⁾

Na podstawie art. 22a ust. 11 pkt 1–7, 11 i 12 lit. a i b ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1297) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie licencji maszynisty (Dz. U. poz. 211) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 14:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zakres wiedzy i umiejętności objętych szkoleniem i egzaminem obejmuje następujące zagadnienia:

- 1) specyfikę i środowisko pracy maszynisty, w tym jego rolę i odpowiedzialność w ruchu kolejowym, wymagania zawodowe i predyspozycje niezbędne do wykonywania pracy na tym stanowisku;
- 2) technologię transportu kolejowego, w tym przepisy bezpieczeństwa i eksploatacji;
- 3) infrastrukturę kolejową;
- 4) radiołączność pociągową;
- 5) pociągi, ich składy oraz wymogi techniczne dotyczące lokomotyw, zespołów trakcyjnych, wagonów osobowych i towarowych oraz innego rodzaju taboru kolejowego;
- 6) zagrożenia występujące w ruchu kolejowym;
- 7) podstawowe zasady fizyki.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Szkolenie kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty obejmuje wiedzę ogólną z zakresu zagadnień, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem zasad, które można zastosować niezależnie od określonego rodzaju i typu taboru kolejowego lub infrastruktury kolejowej.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W wyniku ukończonego szkolenia kandydat na maszynistę ubiegający się o licencję maszynisty powinien:

1) w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1:

- a) znać podstawowe akty prawne i instrukcje dotyczące bezpieczeństwa kolei w zakresie związanym z wykonywaniem pracy na stanowisku maszynisty, w szczególności określające:
 - zasady przyznawania uprawnień maszynistom,

¹⁾ Minister Infrastruktury i Rozwoju kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury i Rozwoju (Dz. U. poz. 1257).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Komisji 2014/82/UE z dnia 24 czerwca 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów w zakresie zdrowia, wiedzy zawodowej i licencji (Dz. Urz. UE L 184 z 25.06.2014, str. 11).

- warunki wykonywania przewozu towarów niebezpiecznych i przewozów wojskowych,
 - zasady ochrony środowiska i ochrony przeciwpożarowej w miejscu pracy,
- b) rozumieć szczególne wymagania stawiane maszynistom, w tym wymagania zawodowe i osobowościowe niezbędne do wykonywania obowiązków maszynisty, polegające w szczególności na:
- jeździe przeważnie w pojedynczej obsadzie,
 - zmiennym rytmie dobowym pracy,
 - konieczności stosowania środków ochrony indywidualnej i innego wyposażenia,
 - umiejętności posługiwania się dokumentacją związaną z pracą maszynisty, w tym bieżącego jej aktualizowania,
- c) rozumieć, które zachowania są zgodne z zakresem odpowiedzialności maszynisty za kluczowe kwestie bezpieczeństwa ruchu kolejowego, i znać czynniki wpływające negatywnie na jego pracę, takie jak przyjmowanie określonych leków, alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, choroby, stres, zmęczenie,
- d) umieć wskazać dokumenty związane z wykonywaniem pracy na stanowisku maszynisty, w szczególności akty prawne, instrukcje i służbowe rozkłady jazdy,
- e) umieć określić odpowiedzialność i zadania pracowników wykonujących czynności związane z bezpieczeństwem i prowadzeniem ruchu kolejowego,
- f) rozumieć znaczenie dokładności wykonywania zadań i metod pracy,
- g) rozumieć zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, w szczególności w zakresie zachowania na obszarze kolejowym, postępowania przy wsiadaniu do i wysiadaniu z pojazdu trakcyjnego, ergonomii, bezpieczeństwa personelu kolejowego i używanych środków ochrony indywidualnej,
- h) znać sposoby radzenia sobie ze stresem i w sytuacjach ekstremalnych,
- i) umieć stosować zasady ochrony środowiska w pracy maszynisty, w tym techniki jazdy minimalizujące negatywny wpływ na środowisko;
- 2) w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2:
- a) znać postanowienia aktów prawnych, procedur i instrukcji z zakresu eksploatacji kolei,
 - b) umieć określić odpowiedzialność i zadania pracowników wykonujących czynności związane z eksploatacją kolei;
- 3) w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, znać:
- a) budowę toru kolejowego i stacji kolejowych, w tym stacji rozrządowych,
 - b) budowlę kolejowe,
 - c) techniki prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizację kolejową,
 - d) stosowane systemy zabezpieczenia ruchu i łączności,
 - e) urządzenia związane z bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w szczególności urządzenia detekcji stanów awaryjnych taboru kolejowego i wykrywacze dymu w tunelach,
 - f) budowę sieci trakcyjnej;
- 4) w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4:
- a) znać zasady działania i znaczenie radiołączności pociągowej,
 - b) umieć wskazać pracowników, z którymi maszynista kontaktuje się w trakcie jazdy za pomocą urządzeń radiołączności pociągowej, w tym dyżurnego ruchu i członków drużyny pociągowej,
 - c) umieć identyfikować sytuacje, które wymagają nawiązania łączności za pomocą urządzeń radiołączności pociągowej,
 - d) znać metody nawiązywania łączności;
- 5) w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 5:
- a) znać rodzaje trakcji,
 - b) umieć opisać elementy, systemy, układy i podzespoły pojazdu kolejowego,
 - c) znać sposoby oznakowania pojazdów kolejowych,

- d) znać dokumenty, które powinny znajdować się w pojeździe kolejowym,
 - e) rozumieć zasadę działania poszczególnych rodzajów hamulców i znać sposoby obliczania masy hamującej,
 - f) umieć określić prędkość pociągu,
 - g) umieć wskazać maksymalne obciążenie i siły działające na sprzęg,
 - h) znać działanie i funkcje systemów sterowania pociągiem;
- 6) w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 6:
- a) rozumieć zasady bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
 - b) znać zagrożenia związane z ruchem kolejowym oraz różne środki stosowane do ich ograniczania,
 - c) umieć rozpoznawać zdarzenia mające znaczenie dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego i znać sposoby reakcji w przypadku ich wystąpienia,
 - d) znać procedury mające zastosowanie do zdarzeń z udziałem ludzi, w szczególności dotyczące ewakuacji;
- 7) w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 7:
- a) umieć określić rozkład sił działających na koła pojazdu kolejowego,
 - b) umieć określić czynniki wpływające na przyspieszenie i skuteczność hamowania,
 - c) rozumieć podstawowe pojęcia i zasady z zakresu elektrotechniki, a także znać metody pracy i warunki zachowania bezpieczeństwa przy urządzeniach elektroenergetycznych zainstalowanych w pojazdach kolejowych.”;
- 2) w załączniku nr 2 do rozporządzenia w pkt 2.1:
- a) ppkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) widzenie obuoczne – prawidłowe;”,
 - b) w ppkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się ppkt 10 w brzmieniu:
„10) widzenie okiem prawym i lewym – prawidłowe.”;
- 3) załącznik nr 4 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Szkolenia i egzaminy dla osób ubiegających się o uzyskanie licencji maszynisty, rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, prowadzi się na podstawie dotychczasowych przepisów.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Minister Infrastruktury i Rozwoju: *M. Wasiak*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju
z dnia 24 sierpnia 2015 r. (poz. 1432)

**PROGRAM ORAZ CZAS TRWANIA SZKOLENIA KANDYDATÓW NA MASZYNISTÓW
UBIEGAJĄCYCH SIĘ O LICENCJĘ MASZYNISTY**

Program szkolenia kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty

Lp.	Tematy szkoleń	Liczba godzin szkolenia ^{*)}		
		Wykłady	Zajęcia praktyczne	Razem
1	Specyfika i środowisko pracy maszynisty	4	–	4
2	Technologia transportu kolejowego. Podstawowe wiadomości o eksploatacji pojazdów kolejowych (rodzaje pojazdów i ich przeznaczenie eksploatacyjne)	12	–	12
3	Infrastruktura kolejowa – wybrane zagadnienia z zakresu: 1) budowy nawierzchni kolejowej oraz układów stacyjnych, 2) stosowanych systemów zabezpieczenia ruchu i łączności, 3) budowy sieci trakcyjnej, 4) budowli kolejowych.	12	4	16
4	Technika prowadzenia ruchu kolejowego	60	–	60
5	Sygnalizacja kolejowa	40	–	40
6	Hamulce kolejowe – typy, budowa, zasada działania, obsługa i próby działania	20	16	36
7	Wybrane zagadnienia z zakresu fizyki i elektrotechniki	8	4	12
8	Zagadnienia z zakresu pracy pracowników rewizji technicznej pociągów	8	8	16
9	Budowa pojazdów kolejowych	28	8	36
10	Urządzenia automatyki bezpieczeństwa pociągu oraz urządzenia czujności, prędkościomierze i radiołączność w pojazdach kolejowych	8	8	16
11	Zagrożenia występujące w ruchu kolejowym. Zasady postępowania w razie poważnego wypadku, wypadku, incydentu kolejowego i wydarzeń z ludźmi oraz sytuacji ekstremalnych mogących zaistnieć w czasie pracy maszynisty	8	2	10
12	Zagadnienia z zakresu przewozów towarów niebezpiecznych oraz przewozów wojskowych	12	–	12
13	Bezpieczeństwo i higiena pracy, udzielanie pierwszej pomocy	10	2	12
14	Ochrona przeciwpożarowa pojazdów kolejowych oraz terenów kolejowych (w tym pożary w tunelach)	2	2	4
15	Zasady prowadzenia i wypełniania podstawowych dokumentów związanych z pracą maszynisty	8	4	12
	SUMA:	240	58	298

^{*)} Godzina wykładów równa się 45 minutom, a zajęć praktycznych – 60 minutom.